

M A K Ó I FÜGGETLEN ÚJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERTSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

Jönni fog . . .

Makó, jul. 1.

Egyelőre csak csalódás jön. Ahogy megjósoltuk. A koalíció dicstelen eltemetését a munkapárt demokratikus jelszavak hangoztatásával kezdte meg. A kormány tagjai eleinte az általános választójog legnagyobb mértékű kiterjesztését ígérték s mindaddig állottak is a sarkukon, míg nem jött a dzentrik főpatronusa a konzervativságtól dühödt Tisza István, aki a népjogok kiterjesztésének legeszküdtebb ellensége és az agrár feudálisok leghívségesebb támogatója. Némelyek még bizakodtak abban, hogy a munkapárt többsége progresszíven gondolkodó elemekből fog összeverődni és nem fog sikerülni a népjogok kiterjesztésének elsikkasztása.

A kormány tagjai a választási kampány alatt egyre tartózkodóbban nyilatkoztak erről a kérdéstről s maga a miniszterelnök is begombolkozott, míg azután a trónbeszédben végleg letépette ezt a kérdést. A munkapárti többség összetétele sem a legjobb ajánló levél a nemzeti aspirációk és a fejlődő haladás kivívására. Nagyon sok mágnás, gróf, báró és nagytőkés ül a kormánypárt padsoraiban. Azoktól pedig népjólétet előmozdító intézmények életbeléptetését remélni nem lehet. Azok nem a népmilliók, a kisemberek érdekeivel törődnek, hanem a saját önös érdekeikkel.

A folyton szaporodó állam szükségletek tedezésére nem nyílik meg az ő bugyellárjuk, hanem áthárítják a veszedelmet a kisemberekre. Arról nem is beszélünk, hogy a gazdasági helyzet javulásának első kellékét az

önálló nemzeti bankot kivívják, erre nem képesek, de a megszavazandó milliókatis a ninesetlenek zsebéből akarják kipréselni. Jön a gyufamonopolium és megdrágítják ok nélkül a sötét és fognak kitalálni még más módokat is, hogy az alacsonyabbrendű emberek minden szükségletét fölöttébb megdrágítsák. Drágaság van anélkül is irtózatossá nagy. A munkapárt gazdálkodása, ahogy az előjelek mutatják, ezt nem fogja megszüntetni.

A béke jegyében az anélkül is leterhelt milliók végleges leigázását tervezik. Anyagilag feltétlenül. A népműveltség fejlesztése pedig egyáltalán nem céljuk. A magasabb főiskolákon, az egyetemeken is a sötét reakció, a klerikális befolyás érvényesül, hála gróf Zichy (itt is egy gróf) kultuszminiszterségének. Az elemi és középiskolákban pedig valóságosan dühöng a klerikálisok befolyása s oktatnak sok semmiséget, turterhelik a növendékek agyát semmire sem használható adatokkal, ahelyett, hogy őket az élet reális meglátására nevelnék.

Szükség van a butításra azért, hogy a jármot hirtelen le ne rázhassa nyakáról a nép.

Mindenáron megakarják tartani a hatalmat, konzerválni akarják erejüket s ezért fujják a régi nótát s ezért használnak fel minden eszközt arra, hogy valahogy fel ne frissülhessen a parlament s valahogy meg ne tisztulhasson a levegő.

De hiábavaló minden törekvésük. A nép nem az a kezes bárány többé, akinek gondolják. A tudás, az új világ szellője már őket is megérintette. Érzik, ha nem is tudják pozitíve, hogy itt ebben az országban nincs

rendjén valami és vannak és lesznek, akik gondoskodnak arról, hogy ezt ne csak érezzék, hanem tisztán lássanak. Lássák meg azt a sok lehetetlenséget, ami az ország gazdasági és kulturális erőinek kifejtését meggátolja. Lássák meg és tudják meg, hogy mi módon lehet a nép akaratát minden hatalom okvetetlenkedése dacára is kivívni. Lesznek és vannak, akik hirdetni és tanítani fognak. Tanítani azt, amire mindenkinek szüksége van, hogy egy modern államban gazdasági és kulturális igényeit kiveredhesse. Sajnos ebben az országban az igazságért verekedni és harcolni kell és sokszor méltatlan meghurcoltatást elszenvedni csak azért, mert nemcsak a saját érdekeit istápolja, hanem elhagyott felebarátainak jussával is törődik.

Mindez nem baj. Ez az állapot így úgy se tarthat örökkéig. Jönni fog, nem is sokára a megújulás, amikor a reakció sötét lovagjai fogják legelső sorban is letagadni, hogy ők ellenségei voltak annak a népnek, amelynek a nyakán alaptalanul és igaztalanul élösködnek. Jönni fog a virradás és hogy ez minél előbb jöjjön, azon kell dolgozni minden igaz embernek.

e. j.

— **Jótekonyság.** A csanádmegei tanító egyesület központi választmánya ma délelőtt Strausz Gyula elnöklésével ülést tartott, mely alkalommal az árvaalap kamatait Pokorny József szabadkai tanító intézeti növendéknek ítélte oda.

— **A város jövedelmei.** Makó város közpénztárába a legutóbbi 10 nap alatt a következő jövedelmek folytak be: vágóhídi jövedelemből 324 korona 80 fillér, borfogyasztási adóból 2158 korona 71 fillér, husfogyasztási adóból 771 korona 11 fillér

Tovább alakulnak.

A képviselőház ülése.

— Telefonjelentés. —

Budapest jul. 1.

Már negyed tizegy óra felé járt az idő s az ülésteremben alig lézeng öt-hat új képviselő, de még a folyosókon is alig látszik, hogy csak az ötödik ülést tartja az új Ház. Az ellenzéki pártok tagjai még csak eljöttek, de a munkapártiak közül alig van még itt valaki. Csak lassan gyülekeznek a képviselők és arról beszélgetnek — igen jellemzően — lesz-e holnap ülés? Nevezetesen arról van szó, hogy a kormány ma a választások után beterjeszti az indennitásról, az unjoncjutalékról, a román kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről és a népszámlálásról szóló törvényjavaslatokat s ezek bizottsági elintézéséig a Ház szünetel. Később aztán megállapítják, hogy a javaslatok benyújtása csak abban az esetben fog ma megtörténni ha a bizottsági választásoknál a hivatalos listán nem lesz sok törlés s így még ma összeszámlálhatják a szavazatokat. Ha ellenben az eredményt ma nem tudjuk meg, — kormány is csak holnap nyújtja be azokat. Ülés azonban holnap minden körülmények között lesz — mondják a kormány beavatottjai — mert holnap választja meg a Ház a felirati bizottságot.

Királyi kéziratok.

Berzeviczy Albert elnök negyed tizenegy órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét. Az első részét ifj. Molnár Viktor korjegyző a másodikat Nyegre László választott jegyző olvassa fel.

Elnök bemutatja a múlt országgyűlés főrendiháza elnökségének a iratát gróf *Desseffy* Aurél elnök fölmentéséről. Felolvassák a királyi kéziratot. Hasonlóképpen felolvassák a főrendiház mostani elnökségének kinevezéséről szóló királyi kéziratot. Mindkettőt az országos levéltárban helyezik el. Bejelentik az újabb petíciókról szóló kuriai értesítést. (Élénk helyeslés balról.) *Malatinszky* György harmadfél hónapi szabadságot kér. (Felkiáltások: Már!)

Következik az osztályok végleges kisorsolása. Ezután rátértek a bizottságok választására, amelyeket szerencsésen meg is választottak a pártközi egyezmény határozatának megfelelőleg.

A világhírű **CORMIK** -féle kévekötős aratógépek felszerelve **Glück Samunál**
azonnal kaphatók és azonnal munkába állíthatók.

A bizottságokkal együtt hat új jegyzőt is választottak, még pedig: Beszkid Antalt, Mihály Pétert, Popovics Dusánt, Szász Károlyt, Szojka Kálmánt és Zlinszky Istvánt.

Politika.

Megpeticionált mandátumok.

Budapest, július 1.

Ma járt le a határideje a június 1-én megejtett választások megátadásának. Ma ezeket a petíciókat nyújtották be a kir. Kuriához:

A *végveszei* kerületben 132 szótöbbséggel ajtics Horváth Dezsőt választották meg képviselővé Benedek Dezső munkapártival szemben. A választást abszolút érvénytelenségi okok alapján, etetés-ítatás és vesztegetés miatt petícióval támadta meg a végveszei munkapárt.

A *szegevári* kerületben Pallavi csini György örgróf munkapárti jelölt győzött 48 szótöbbséggel Mezőfi Vilmos újjászervezett szociálista ellen. A kisebbségben maradt párt etetés-ítatás és vesztegetés címén támadta meg a mandátumot. A petícióban azt is állítják, hogy a munkapárti jelölt föld- és szénabérleti ígéreteket tett.

Baisai Vojnich Sándor munkapárti jelölt 217 szótöbbséggel győzött *Szabadkán* Pleskovics Lukács Justh-párti jelölt ellen. A Justh párt abszolút érvénytelenségi okok, etetés-ítatás, vesztegetés alapján kéri a mandátum megsemmisítését valamint azért is, mert az ellenpárt irodáját becsukatta.

Dr. Jármay István Kossuth-párti képviselőjelölt *Tiszaháton* győzelmet aratott Máté László *Tiszaháton* jelölt ellen. A kisebbségben maradt párt a név szerint megnevezett szavazók felsorolásával kéri a fertőzött szavazatok leszállítását és ennek alapján Máté nak megválasztott képviselővé való kimondását.

Parlamentí tudósítók tisztelgése.

A parlamentí tudósítók szindikátusa ma délben fél 12 órakor tisztelgett *Rákosi* Jenő főrendiházi tag vezetése alatt Berzeviczy Albertnél, a képviselőház új elnökénél. Berzeviczy Albert Kabós Ferenc alelnök társaságában fogadta a hírlapírókat. *Rákosi* Jenő, mint a szindikátus elnöke, üdvözölte a Ház elnökét.

— Mikor a nyilvánosságot törvénybe iktatták, — mondta *Rákosi* — nem is sejtették, hogy mit jelent ez. Azóta a nyilvánosság a sajtó által a közélet minden terén országutakkal bir. Ha régen volt kő-, vas- és aranykorszak, ma a papiros korszakban élünk. Mert a nyilvánosságot nem a karzatok kíváncsi publikuma teszi, hanem az, hogy egy kis, nem is nagyon kényelmes helyen az újságírók szoronganak és dolgoznak a nyilvánosság számára. Bennünk és általunk él a nyilvánosság. Üdvözlí az elnököt, aki kiváló munkása az irodalomnak s akivel így atyafiságot tartanak az újságírók. (Eljenzés)

Berzeviczy Albert megköszönve az üdvözlést, utalt tegnapi székfoglaló beszédére és kiemelte, hogy az ő fölfogása szerint is csak úgy hatolhat be a parlament munkája, ha a sajtó szétviszi annak hírét. A mi hivatásunk egy

s mi egymásra vagyunk utalva. (Eljenzés)

Berzeviczy ezután kezét fogott a megjelentekkel és szívélyesen elbeszélgetett velük.

A hagymakartel ellen.

Forrong a kertésznép.

Makó, július 1.

A makói hagymakereskedők közt létrejött kartelszerződés nem hagyja nyugodni a termelő kertészeket. Úgy érzik, hogy a kartel existenciájuk ellen tör. Mozognak, forronganak. Bár egész héten át napestig tartó verejtékező munkában fáradoznak, mégis arra is szakítanak időt, hogy megbeszélgessék egymás között a kartel ellen való védekezés formáját. Nagy baj a szervezkedésükben, hogy még idáig nem állott a mozgalmuk élére egy minden tekintetben arra való vezető egység, a ki úgy a kertészettel, mint különösen a hagymakereskedelem szövényes utjaival teljesen tisztában van s ennek alapján ezt a nemcsak sociális, de főrészen egyuttal üzleti kérdést a termelő kertészek javára — ezek segítségével — dűlőre tudná juttatni.

Hogy mennyire izgatja a dolog az érdekelteket, bizonyítja az a cikk is, melyet egyik egyszerű kertész hozott ma be hozzánk leközlés végett. A nélkül, hogy a cikkben foglalt eszmékhez megjegyzéseket fűznők, az alábbiakban közöljük a cikket. Látszik ebből is, hogy komolyan foglalkoznak kertészeink az egymás közt való tömörítés és a védekezés gondolatával.

A cikk a következő: *Tisztelt kertésztársak!* Tudomásomra jutott, hogy a makói hagyma és zöldség termelők egy második hagyma és zöldség elárúsító szövetkezetet akarnak létesíteni. Ez minden esetre kívánatos dolog. De én az eddigi módon való felállítását nem tartom helyesnek és célhoz vezetőnek. Mert nagy összeg pénzről van szó és ez a százezer korona alig hárkerül össze, mert magasak az ötven koronás részvények, azután meg azért, mert olyan két kereskedő állott a dolog élére, a kik mint magán kereskedők is tudnak két három ezer forint évi jövedelmet mutatni, tehát ezek mint szövetkezeti ügyvezetők is, azt hiszem, megkivánnák a magok két három ezerét. No meg aztán jön a többi, raktárbérelés és egy kisebb hivatalnok felfogadása stb.

Hát kérem szépen tisztelt kertész társak, így ismét odajutunk ezzel a szövetkezettel is, a hová a másikkal jutottunk, hogy tudni illik fölemésztene a nagy kiadás a mi kis haszon vagy jövedelem lenne.

Én tisztelt kertésztársak ajánlok önöknek egy jobb, olcsóbb és célhez vezetőbb kivitelű hagyma és zöldség elárúsító szövetkezetet. És pedig ily módon: álljanak össze a makói zöldség és hagymatermelők, és legelőször is válasszanak a magok kebeléből egy elnököt, mely elnök ezen tisztét csak tiszteletből fogja viselni. A kötelezettsége pedig az lesz, hogy minden kertésztől, aki a szövetkezetnek tagja akar lenni, beszéd katasztrális holdanként egy

forintot, mint tagsági díjat és ez a tagsági díj zsakok előállítására és egyéb költségek fedezésére lenne használandó.

Ez után fogad a szövetkezet egy ügyvezetőt, aki tud magyarul és németül beszélni és levelezni és ennek a fizetése lenne annyi, a mennyiben meg tudnánk vele egyezni. Az ügyvezető kötelezettsége lenne az árukat osztályozni és a kertészt a külkereskedővel össze hozni és nem mint vevő, hanem csak mint közvetítő szolgálatot tenni, hogy így a termelő egyenesen a külkereskedőnek maga adhassa el a portékáját vagy áruját és hogy a külkereskedő egyenesen a termelőtől vásárolhasson.

Az eladott áru kifogástalanságáért mindenkor a termelő a felelős, de az ügyvezetőnek is kötelessége az általa átvett árukat felül vizsgálni, hogy a kifogásolás kilegyen zárva. Ha talán kifogásolná a külkereskedő az árut erre nézve köteles legyen minden termelő eladott árujának zsákjaira saját neve két első betűjét ráírni, hogy így mindenkor meg tudhassa a szövetkezet, hogy ki legyen az a ki nem állította ki kellően az ő áruját.

A külkereskedőknek a megrendelt árunak az árát mindenkor előre a vasuti állomás főnöknek kell elküldenie, és az állomás főnökkel a dolgot megbeszélve, nem adja ki a pénzt addig, míg az ügyvezető a termelővel együtt a raktárostól egy bizonyító írást nem mutat fel, hogy ő a kért árut a raktárosnak át adta. Az ügyvezető fizetése és egy iroda helyiség és egyéb költségek fedezésére, minden eladott árunak az árából levonandó négy vagy öt százalék. Ezenkívül a szövetkezetnek nem lesz több pénzre szüksége, csak éppen a napi költségek fedezése, a zsakok ára minden eladásnál levonandó.

Kivan zárva ezen szövetkezetnél, a mit éppen a napokban hallok, hogy ezek a mi kereskedőink, már eladták a hagymát kilenc koronáért és a kertészeknek meg csak 4 et és 5 öt ígérnek. Ezért égető szükség van arra, hogy minél hamarabb és minél többen álljunk össze szövetségbe, mert minél több tagja lesz a szövetkezetnek, annál erősebb lesz.

Erdei Mihály.

NAPI HIREK.

— **Justh Gyula a kertészekért.** Varga István Toldi-utcai lakos a napokban Budapesten járt s a képviselőházban felkereste Justh Gyulát is. Varga szóba hozta a makói hagymakereskedőknek a kartellel szemben támadt mozgalmát, mire képviselőnk odanyilatkozott, hogy a mennyire módjában áll, segítségére lesz a kertészeknek, hogyha majd eziránt felkeresik.

— **Átvette hivatalát.** Bóna Pál dr. rendőrkapitány szabadsága ma letelt és átvette hivatalát.

— **Bezárták a marosi fürdőt.** Megemlékeztünk arról, hogy *Rákossy* Gyula rendőrkapitány, néhány nappal ezelőtt vizsgálatot tartott a Báló féle marosi fürdőben és csak az esetben engedte megnyitni a fürdőt, ha Báló eleget teszi mindazon közbiztonsági meghagyásoknak, melyeket a ren-

dőrkapitány elrendelt. Ma aztán utána nézett a rendőrkapitány, hogy Báló Pál miként tett eleget meghagyásainak. E vizsgálatnál kiderült, hogy Báló a legszükségesebb meghagyásoknak sem tett eleget, ezért a rendőrkapitány bezáratta a marosi fürdőt.

— **Új ügyvéd.** Dr. *Bistyák* Ferenc, a nagylaki járásbírószágy nyugalmazott bírójának *Bistyák* Ferencnek a fia, hétfőn, e hó 27-én Budapesten kitért sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát. Az új ügyvéd a szabadkai törvényszéknél mint jegyző működik.

— **Vizsgálat a rendőrségen.** A város képviselőtestülete, mint ismeretes, bizottságot küldött ki a rendőrkapitányi hivatal ügykezelésének megvizsgálására. E bizottság holnap tartja meg a vizsgálatot.

— **Gyanus ebmarás.** Szabó Sámuel ma délelőtt feljelentette a rendőrségen, hogy a Liget utcán Iritz Izsó kutyái, midőn kerékpáron haladt, őt a kerékpárról lerángatták és lábát két helyen megharapták. A hatóság a kutyákat állatorvosi megfigyelés alá helyezte és ettől teszi függővé Szabó Sámuelnek védtőlás végett a budapesti Paszteur-intézetbe való felállítását. E helyen és ez alkalomból említjük meg, hogy a község nem veszi figyelembe a rendőrhatalóság szigorú rendeletét, mely tiltja a kutyáknak szájkosár nélkül az utcára való kiengedését. A merre csak járunk, gazdátlan véredek veszélyeztetik a közbiztonságot. Helyesen tenné a hatóság, ha lelővöldöztetné az utcai kóbor ebeket. Igaz ugyan, hogy így kevesbednék az ebadó, no de hát minek is az?

— **Az elmúlt hó halottai.** Az anyakönyvi hivatal ma terjesztette be a polgármesteri hivatalhoz az elmúlt hóban elhaltak névjegyzékét. Június havában meghalt Makón 45 ember. Vigasztaló e számora számban az, hogy a születések száma azt jóval fölülmulja, de vigasztaló még az is, hogy a múlt év június havában többen haltak el.

— **A végzetes babona.** A jámbor falusi nép közt egyes vidékeken megcsontosodott babona, hogy ha Péter és Pál napján, mikor kezd „pengeni a kasza“, az első asztagok kigyuladnak, csak ujszülött csecsemő anyja képes eloltani a tüzet, ha duzzadó kebléből néhány csöpp tejet fröcscent a lángoló termés közé. Különbözen odavész az isten áldása. A csehországi Polnán is ez a vakhit. Alighogy tegnap hajnalban nekilendültek a kaszák, egy kis, szegényes gazdaságban már is elkészültek az arassal. A keresztet asztagba rakták. Kigyuladt az isten áldása. „Szerencsére“ volt a faluban fiatal anya. Még föl sem kelhetett, csak két napja, hogy táplálta csecsemőjét. Egészen közel az égő asztaghoz állították, hadd oltsa el a tüzet és mentse meg a többi termést is. A láng rácsapott a fiatal anya ruhájára, meg a pólyára. Megégett az asztaggal együtt a gyermekágyas asszony és a csecsemője.

— **Debrecen a harmadik egyetemért.** Abban a versenyben, a melyet a nagy vidéki városok a harmadik egyetemért folytatnak, mindig nagyobb és nagyobb áldozatokat hoznak a konkurrens felek, hogy a harmadik egyete-

met maguknak szerezzék meg. A legnagyobb megszavazott összeg erre a célra eddig Szegedé volt. Most Debrecen is megmutatta, hogy milyen nagy áldozatokat hoz a kultúráért. Debrecen város törvényhatósága ma délután közgyűlést tartott, amelyen egyhangú lelkesedéssel megszavazták a tanács által is javasolt öt millió koronát az egyetem céljaira. Ezzel kapcsolatban elhatározták a kulturpalota fölépítését, a kórháznak járvány-kórházzal való kibővítését és a zenedének városi kezelésbe való vételét.

— **Sertésvész.** A szomszédos Apátfalván a sertésvész ismét járványszerű jeleggel fellépett, miért is a hatóság elrendelte a forgalmi zárlatot.

— **A Toldi-utcaiak kövezése.** A Toldi-utcaiak nem tudták kijárni, míg a városi kövezés hozzájárul is elér. Olyan feneketlen sár volt — esős s nedves időkben — ezen az utcán, hogy már csak léghajóval lehetett volna a város többi részeivel érintkezniök. E miatt a tarthatatlan helyzet miatt történt aztán, hogy ez utcaiak magok adták össze azt a bizonyos az ő szegénységük-höz képest nagy summát, a mellyel elérték, hogy ma már három és fél méteres kövezett kocsi ut vonul végig házaik előtt. Ez eddig jól is volna, de újabb baj állott elő. A kövezet ugyanis jóval magasabb a házak szintjénél. Így aztán most meg hogyha esős idő jár majd, árok nem léteben az ut közepéről mind a házak tövében gyűl össze a sok esővíz s a gyalogjáróknak legfőleg csónakkal lehet majd kijutni az utcából, vagy a mégis sáros kocsi ut közepén kell majd járniok. S még talán ennél is nagyobb baj, hogy a házak víz alatt lesznek. — Így panaszozzák ezt az utca lakói s azt is hozzá teszik, hogy a város mérnöki hivatala — az engedély megadása óta — még csak felé se nézett ennek a kövezésnek. Ugy gondolják pedig, hogy ha már ők nagy áldozattal saját költségükön adták a városnak egy kövezett utcát, talán annyit megérdemelnének a várostól, hogy a járdaragyülemelő víz elvezetéséről valahogyan, de már most gondoskodják. És igazuk is van.

Asszonyi bestia.

Makó, jul. 1.

— A bestiát, így hívják: Grün Renée; Grün Renée, férjezett dr. Szóke Lajosné. A lapok úgy írják róla, mint akinek a szépsége meglehetősen híres volt. Hét esztendő előtt ment férjhez és két gyereke van. Az ura intelligens ember, fiatal és tehetséges prókátor, őt esztendeje nyitott ügyvédi irodát és már tagja Hontmegye törvényhatóságának. Szóval: ember, akinek van jövője. Vagyis helyesebben csak volt. Mert elpuskázta, jobban mondva elrevolverezte a szerencsét. Szóke Lajos dr. szécsényi ügyvéd, szombat reggel agyonlőtte felesége szeretőjét, Röck István járásbírósi jegyzőt. A fiatal, huszonhét esztendő után belehalt sebeibe, a férjet a balassagyarmati vizsgálóbíró intézkedésére előzetes letartóztatásba helyezték.

Boncoljuk az esetet. Két sors, két élet összeomlását, oktalan és szomorú pusztulását jelenti ez az eset, amelyből csak egy kerül ki

egészségesen, bántatlanul, az asszony. Mert hogy érette férfi-életek mentek tönkre, nem kell azt gondolni, hogy „nagy nő”. Erről szó sincs! Hozzá hasonlító minden városban akad tizenöt, a serdültebb ifjúság közörmére. A szomorú pedig éppen az, hogy ilyen nők miatt megbecsülést érdemlő, sokra hivatott egzisztenciák mennek tönkre. Az asszony pedig nem tesz egyebet, csak eszik, iszik, alszik, mosolyog, kacérokodik és ezzel a semmivel teszi az ura életét örökös aggodások, izgalmak összességévé. És mindez azért, mert a szerelemhehes asszony, ahelyett, hogy az orfeum telikertjébe jutott volna, társasági ambiciózus embernek lett a felesége és ezzel a magánjogi aktussal már el is jegyezte a férjét a társadalmi meghalásnak.

Mert ugy-e nem mondunk újdonságot azzal, hogy vannak nők, akikkel a „közt” áldotta meg az Isten és vannak nők, akik szeretőnek és feleségnek valók? A konfliktusok úgy keletkeznek, hogy a szeretőnek, vagy feleségnek való nő köztulajdonba megy át, (ilyenkor jön a lugkó és a negyedik emelet), vagy pedig úgy, hogy a köz számára predestinált asszony magántulajdonba kerül. A köz és a nő vonzalma ilyenkor is nagy és aki köztük áll, a férjnek, meg kell halnia. Nem mert szeretett, vagy mert nem szeretett, hanem csak azért, mert férj. Mert ez a minősége olyan kötelességeket ró rá, amelyeknek bizonyos, hogy nem tud eleget tenni.

Középkori, de ma is érvényes felfogás, hogy a feleség cselekedeteiért az ura felelős. Az ura, aki semmiféle közösséget nem érez az asszonnyal, akiben a nő iránt való minden szeretet kihalt már, de nem akar válni, mert a botrány ártana a „karrierjé” nek, vagy mert anyagiakban lekötelezettje az asszony családjának, vagy a gyermekek miatt. A maga részéről már mindennel leszámolt, nem törődik semmivel, de a társadalom nem engedi meg, hogy így éljen. Az utcán nagyon is egyértelműen mosolygó arcok fogadják és — az ügyvéd, közember — megszólják, hogy nem törődik a családi becsületével. Egy rettenetes az élete: nem tesz-e valami nagy komisszágot az asszony és vesszőfutás minden útja. Nem a féltés győtri, hanem a felelősség olyan nő cselekedeteiért, akinek köze nincs, de aki felett napirendre térni nem lehet, nem engedni a társadalom, melynek ő is tagja és melyben az egzisztenciája gyökeredzik. E házasság nemcsak szerelmi, hanem társadalmi viszony is és a házasság — különösen egy vidéki ügyvédé, — nem szótlik a ház négy fala közé. A férjnek, mint férjnek, a feleségnek, mint feleségnek vannak társadalmi jogai és kötelességei és ez a házasság viszony szinte nyilvános karakterrel ruházta fel. A társadalom a saját egzisztenciája érdekében jogosan vigyáz arra, hogy a házasság tiszta és becsületes maradjon, hogy az intézmény ne induljon bomlásnak (a most uralkodó társadalmi rend bomlásával lenne az egyértelmű) és mindezt azért, hogy az intézmény ne induljon bomlásnak (a most uralkodó társadalmi rend bomlásával lenne az egyértelmű) és mindezt azért, hogy a férj teszi felelőssé. Ezer munkája, ezer gondja közben a szegény embert cselekvésében az is köti, hogy a felesége mit csinál. Az erre való gond, a társadalom büntetései: a megszégyenítő, gu-

nyos nevetések az emberrel, aki-nél nem másodrangú körülmény, hogy ügyvéd, elfelejtenek mindent, amiért életében küzdött: társadalmi pozíciót, karriert, egzisztenciát és kezébe adják a revolvért, hogy gyilkoljon és ezzel tönkre tegye az egész életét; gyilkoljon egy nőért, akihez semmi, de semmi köze nincs, aki éppen csak hogy a felesége és akinek a becsületét a társadalmi felfogás a férjével azonosítja. És mert a nő, tévedésből, az orfeum telikertje helyett egy társasági embernek a házába került, ezért és csakis ezért mennek tönkre egzisztenciák és halnak meg férfiak. Az asszony pedig értelmetlenül nézi a történeteket. Ugy látszik: semmit sem tesz, csak mosolyogva áll és körülötte rendre hullanak a férfiak.

Gyilkosság a hajón.

Megölt kormányos.

Expresz tudósítónktól.

Budapest, jul. 1.

A „Junó” nevű gőzhajón, amely tegnap indult el Tittelből Szegedre, egy hajóslegény megölte a kormányosát.

Tittelből hajnali négy órakor indult el a hajó Szeged felé. Alig hogy a hajóskapitány jelt adott az indulásra, Puxler Ferenc kormányos utasításokat adott ki Pataki Sándor hajóslegénynek, hogy a szivattyút kezelje.

Pataki azonban még nagyon álmos volt és kedvetlenül dolgozott, úgy, hogy Puxler néhány-szor rákiabált. A legény mégsem fogadott szót, mire a kormányos az egyik horgoscsákját fölkapta és kétszer végigvágott vele a legényen.

Pataki erre olyan dühbe jött, hogy az egyik tartalékban heverő szivattyuruddal teljes erejével megütötte a kormányost. Az ütés a véletlen folyán halálos volt, mert a kormányosnak a hasát érte. Puxler eszméletlenül terült el.

A hajó kapitánya ekkor parancsot adott ki, hogy a hajó térjen vissza Tittelbe. Onnan azonnal telefonáltak a mentőkért, akik a kormányost haldokolva beszállították a kórházba. A gőzhajó ezután ismét Szeged felé indult.

A gyilkost csendőrök vitték a hajón Szegedre, ahol letartóztatták. Később távirat érkezett Tittelből, ahonnan azt jelentették, hogy Puxler meghalt.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, barátok és jó ismerősök, kik felejtethetetlen jó férjemnek,

Dékány Jánosnak

az 1910. június hó 29-én délután végbement végtisztességtételén megjelentek s ez által fájdalimat enyhíteni igyekeztek, ezuton is fogadják tőlem halás köszönetemet.

Makó, 1910. július 1.

özv. Dékány Jánosné,
Szabó Erzsébet.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Irta: egy volt 48-as honvédtűzér

(14)

Két menyegző.

A közeli és távolabb lakó orvosokat hozatták a beteg mellé. Az egyik csupán tífuszt konstalált a betegnél. Gyógyszer gyógyszer után jött folyadékban, porokban, pilulákban. Nem használt semmit. A beteg engedelmesen bevette. A láz egyre növekedett. Az egyik orvos már feladta a reményt és figyelmeztette a szülőket, hogy legyenek elkészülve a bekövetkező katasztrófára. Míg a másik orvos valahol megtudta a pletykát, a mi Etelkáról szállongott, s megtudta azt is, hogy Etelkát Nagytapolcsánba azért vitték, hogy távollétével a róla szállongó híreket az emberek szája elől elvonják; tehát hathatósabb orvosságot eszelt ki.

Midőn legközelebb meglátogatta a beteg, orvosságot nem irt; sőt egyenesen ki nyilatkoztatta a beteg szüleinek, hogy itt más orvos-ságra és más orvosra van szükség. Nevezetesen nem patikai orvosságra, mert ez a szer az emberi kedélyre nem, csak a testi szervekre hat; orvos pedig egy ilyen magaféle korbelt házas és öt gyermekes apa meg éppen nem alkalmas medium a szenvedő szív érzelmeinek gyógyítására. Itt csak oly orvos személyisége segíthet, kinek jelenléte a beteg még betegbb szívének új életet ad.

A szülők megértették az orvos célzásait. Megköszönték és meg is ígérték, hogy tanácsát követni fogják.

De egyre mégis figyelmeztette az orvos a szülőket. A gyógyításnak a betegre nézve ez a nem várt, nem reményelt átváltoztatása nehogy lelki megrázkódást idézzen elő, óvatosan kell elkészíteni a beteget az ő igazi orvosának jövetelére, úgy, hogy élénk képzeletében már többször maga előtt képzelje orvosát.

(Folyt. köv.)

Egy idősebb

ú r i n ő h ő z

jó modoru

g o n d o z ó

kerestetik. Jelentkezni

dr. Bán Zsigmond

irodájában.

Lapkihordók felvételnek a

MAKÓI
Független Ujság
kiadóhivatalában.

Táncztanítási felhívás.

Van szerencsém az igen tisztelt szülők b. tudomására hozni, hogy kizárólag iskolai növendékek részére a nyári szünetben

táncztanfolyamot

tartan, melyet július hó 5-én kezd meg s mindvégig a legszigorubb illem s legnagyobb felügyelet mellett folytatok és pedig két csoportban oly képen, hogy délelőtt a kisebb, a délutáni órákban a nagyobb növendékeim nyernek oktatást egy a modern táncokban, mint az ezekkel szoros összefüggésben levő csinos testtartásban és társas érintkezésben is.

A tanítás helye Gróf Vay-utcai házámban, kizárólag e célra épült elegánsan berendezett tánctermemben. Beiratkozni lehet egész nap.

Kivánatra magán oktatást is adok, akár háznál, akár tánctermemben.

A n. é. közönség pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel:
Schwartz Miksa,
okl. táncitanító.

Ügyes **Halász Károly**
felvételnek

Halász Károly
lakatos és fegyverművesnél.
MAKÓ. Szent István-tér.

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész országban a **Lukács-féle**

„**Harmat**“
 krémel

mert eltünteti az arcról a szeplőt, májfoltot, pattanásokat s mindennemű arctisztálanságot. Kisimítja a ráncokat, himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üdebájos, ifju arcszint; az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó bájt kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor., harmat puder 3 színben 1 kor., harmat szappan 1 korona.

Kapható: **egyedül** a készítőnél **Lukács Ferenc**
„Megváltó“ gyógyszer-tárában, **Aradi-u.**
Telefon szám 95.

Gabona magtár és üzlet bérbeadás.

Az Eötvös-utca 277. szám alatt egy **20 év óta fennálló jól bevezetett és a legjobb hírnév-
00 00 nek örvendő 00 00**

gabona üzlet helyisége, mely **8.000 métermázsza** gabona elhelyezésére és kezelésére alkalmas, azonnal **bérbe** adandó.

Bővebb felvilágosítást ad fentí cimen

Marosi Hermann.

Kevésbé használt **varrógép,** mely ipari célokra is megfelelő jutányosan **eladó.**
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Örök áron **eladó ház,**

a Kossuth-utcai **363. szám** alatti **háza,** mely két részben áll s két utcára szolgál. Ezidő szerint a 48-as olvasókör van benne. Bármilyen üzletnek, esetleg vendéglőnek is igen alkalmas. Az épületek külön-külön is megvehető. Értekezhetni:

Ratkay Jánossal és Ferencsel
Sirkert-utca.

ELADÓ

egy vidéki jól berendezett, kitűnő forgalmu, dohány eladási engedéllyel bíró

VEGYES- O O KERESKEDÉS.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a „**Makói Független Ujság**“ kiadóhivatalában. Kazinczy-utca 3. sz. alatt.

Nyomdász tanoncok

 havi fizetéssel
 vétetnek fel a

Makói

Független Ujság
nyomdájában. Kazinczy-u. 3

Fontos a gazda közönségre!

Vagyok bátor a t. gazda közönség szives tudomására adni, hogy amikor már **biztos tudomása van arról, hogy hány kereszt gabonája van, el ne mulassza keresztben álló gabonáját nálam, még a behordás előtt**

tűz és villámcsapás ellen biztosítani,

mivel a gabona a behordásik minden elemi veszélynek kivan téve Minden gazda saját érdekét védi akkor, mikor keresztben levő gabonakészletét nálam biztosítja.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére állok d. e. a zöldség piacon, d. u. pedig Hosszu utcai lakásomon.

Megjegyzem, hogy társulat megbízásából **általán** bizto sitások it is felveszek.

A t. gazdaközönség becses pártfogását kérve, tisztelettel: **Galamb János** hagyma- és zöldségkereskedő, a Magyar-Francia rt. ügynöke.

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

naponként 3-5000 példányban jelenik meg.

Legalkalmasabb lap hirdetés közlésre.
Hirdetések szabott áron felvételnek a kiadóhivatalban: hajnal-útca 13.
Telefon szám 63.